

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 285. — ŠTEV. 285.

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 5, 1923. — SREDA, 5. DECEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

KANCLER MARX PRED PARLAMENTOM

Takozvana pooblastilna postava bo najbrže sprejeta. — Kancler je v svojem govoru pozival poslance k enotnosti. — Zaenkrat je bilo dovolj govorjenja in sedaj je potreba delati. — Porurje in Porenje se ne smeta odcepiti od Nemčije. — Socialisti ne bodo nasprotovali novemu kanclerju.

Berlin, Nemčija, 4. decembra. — Vse je nestrpno pričakovalo, kakšen vtis bo napravil novi nemški kancler Marx na nemški parlament.

Marx je nastopil pred državnim zborom ter imel kratak govor. V veliko začudenje vseh je bil govor jako simpatično pozdravljen.

Govoril je mirno in razumljivo. Ni pretiraval in ni delal nobenih posebnih obljub.

Najvažnejše je bilo pa to, ker so združeni socialisti sklenili glasovati za takozvano poverljivo predlogo.

Od sprejema te predloge je bila odvisna usoda Marxovega kabineta.

Dosedaj ni imel še noben nemški kancler tako kratkega otvorilnega govora kot dr. Marx.

Največ se je bavil z notranjo nemško politiko.

Navzoče je pozival k enotnosti in vztrajnosti ter poudarjal, da sta enotnost in vztrajnost zaenkrat dva največja in najvažnejša zaklada nemškega naroda.

Zahteval je, naj se takoj sprejme poverljivo postavo, kajti edinole na ta način bo mogel kabinet kaj koristnega uresničiti.

Jako značilne so bile njegove naslednje besede: —

„Moj boj ni naperjen niti na desno niti na levo, pač pa proti vsem onim, ki hočejo z nasiljem in zvijačo oropati nemški narod za tisto, kar mu je še ostalo. Moj govor bo kratek, kajti narod ne sme poslušati besed. Narod hoče videti dejanja.“

Glede Porenja je izjavil: „Prva in poglavitna zahteva moje vlade bo, da se ne smeta niti Porenje niti Porurje odcepiti od nemške države. Kakorhitro izgubimo ti dve provinci, bomo kmalu vse izgubili.“

Takoj po kanclerjevem govoru je bilo zborovanje prekinjeno ter se bo jutri nadaljevalo.

Socialisti so po dolgotrajnem posvetovanju sklenili, da ne bodo nasprotovali poverljivi postavi.

S tem je stališče dr. Marxovega kabineta precej zasukano.

VELIK POŽAR V MEMPHISU.

Memphis, Tenn., 4. decembra. — Požar je včeraj uničil dva tisoč ton bombažnega semena ter del naprav Valley Cotton Oil Co. Škodo cenijo na \$150,000.

SEPARATISTI SO NAMLATILI SVOJE VODITELJE.

Berlin, Nemčija, 4. decembra. — Iz Speyera poročajo, da so se tam uprli separatisti, ki štejejo skupaj 2000 mož. Namlatili so svoje voditelje ter začeli ropati po trgovinah.

Šele vojaštvu se je končno posrečilo napraviti mir.

VREDNOST PAPIRNATE MARK SE JE ZVIŠALA.

Kolin, Nemčija, 4. decembra. — Včeraj je bilo mogoče kupiti za en angleški funt 40 milijard mark. Preko noči se je pa cena marke znatno zvišala. Danes je mogoče kupiti za funt šterlingov le dvajset milijard mark.

KRVAVI NEMIRI V RUHRU IN NA SAŠKEM.

Berlin, Nemčija, 3. decembra. — Danes jutraj so dospela sem poročila o velikih nemirih, ki so se završili v Ruhru in na Saškem. Veliko ljudi je bilo usmrčenih. Krvave demonstracije so se vršile tudi v Lipskem in Muelheimu.

NOVA PALESTINSKA VLADA.

Jerusalem, Palestina, 4. dec. — Danes je bila stvarjena nova palestinska vlada. V nji bo zastopano tudi civilno prebivalstvo. Mohamedanci, židje in kristjani bodo imeli vsak po enega zastopnika. Največji nasprotniki prejšnje vlade so bili Arabci.

VELIKA BEDA VZROK SAMOMOROV V NEMČIJI

Beda povzroča na stotine samomorov v Nemčiji. — Stare družine, ki so odvisne od določenih dohodkov naloženega denarja, končajo vse, ko izgine kapital.

Kabelska poročila pripovedujejo vsaki dan povesti o hitro razvijajočih se dogodkih v Nemčiji, o padanju in postanku novih režimov, o poskusih umorih uradnikov, o veliki bedi nižjih slojev prebivalstva, a sedaj prihaja povest o starih ljudeh v oni nesrečni deželi, ki natušeno določijo datum za izvršitev samomora.

Mož, ki je to povedal, je milijonar iz Buffala, ki pa noče objaviti svojega imena. Dospel je iz Nemčije s parnikom „Ernest Ballin“ ter privedel s seboj tri stare ljudi, ki so nameravali izvršiti samomor. On jih je privedel v to deželo ter nastanil v svoji veliki hiši v severnem delu države New York.

Rekel je, da so bili stari ljudje srednjega razreda v Nemčiji odvisni od svojih bondov in drugih vrednostnih papirjev, ker nimajo nobenega drugega vira za življenje. Na stotine takih ljudi napravil konec svojem življenju, a taki smrtni slučaj pričejo le redkokdaj v javnost, ker so oblasti mnenja, da bi to lahko škodovalo morali prebivalstva.

Dobil sem nekatere stare družine, ki so pred vojno udobno živele. Določile so datum smrti, ko bi vsahnili vsi viri dohodkov ter ugasnile vsako upanje. To so družine, kojih mladi člani so popadali v vojni. Dosedaj so se ti stari ljudje borili z stalnim dohodkom, ki je pomenjal pred vojno skoro izobilje.

Polom marke je napravil njih vrednostne listine skoro ničvredni. Prodali so jih ter živeli par tednov. Nato so pričeli prodajati svoj nakup in končno pohištvo in domove. Ko je izginil dom, so živeli z dobljenim denarjem nekaj časa. Nato so nekateri, preveč ponosni, da bi beračili, mirno izginili. Nekateri gredo v vodo, drugi pa rabijo strelno orožje. Strup je najbolj priljubljena oblika, da se napravi vsemu konec.

Poznam slučaj dveh starih sestri, ki sta bili ob vdovi. Pred vojno sta bili bogati. Moža obeh sta padla v vojni in dva sinova ene teh dveh sestra sta umrli tekom vojne. Ženski sta mirno živeli naprej, dokler ni prišla marka padati.

Polagoma je pričelo izginjati bogastvo obeh, ko so pričele lezti cene živil v višino. Prodali sta vrednostne papirje ter živeli od tega nekaj tednov. Nato sta prodali nakup in končno posestvo.

Šest mesecev pozneje sta zopet izjavili, da sta brez sredstev in da nimata ničesar več. Par dni nato so ju ljudje pogrešali in trupla obeh so našli v nekem majhnem jezeru izven Berlina.

— Mladi razred ljudi v Nemčiji živi od svojega dnevnega dela in otroci skrbje za svoje starše, a oni razred, ki je bil navezan na dohodke iz naloženega kapitala, je danes izgubljen in kakorhitro pride kak član tega razreda do prepričanja, da si ne more več pomagati, izgine mirno brez sledu.

VELIKA
BLAZNIKOVA PRATIKA
Cena s poštnino 20c.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street
New York

LJUBEZEN JE BILA, LJUBEZEN ŠE BO . . .

Slika nam kaže 16-letnega Burtona S. Tuckerja, ki se je pred kratkim poročil s 46-letno Suzano O. Simpson. Burtonov oče hoče zakon razveljaviti, toda mladi mož zatrjuje, da se za nič na svetu ne loči od svoje golobice.

BLAZEN ZDRAVNIK JE SMEL PRAKTIČIRATI

Dr. Pirkner, ki je bil že pogosto zaprt radi blaznosti, je lahko mirno praktičiral naprej. — Presenetljiva razkritja o malomarnosti oblasti.

Zadeva dr. Ernesta Felixa Pirknerja s Senator St. v Brooklynu razodeva naravnost nevrjetno malomarnost oblasti pri podeljevanju licen ali dovoljenj za izvrševanje zdravniške prakse. Vsa znamenja kažejo, da je bil dr. Pirkner že leta in leta blazen in da je bilo vsled tega njegovo izvajanje zdravniške prakse skrajno nevarno za njegove paciente.

V soboto pred osmimi dnevi je zbolel mesec dni stari dojenček nekega Harry Dielmana na 88. cesti, Woodhaven, Queens in njegovi starši so poklicali dr. Pirknerja, a dete je bilo že mrtvo, ko je zdravnik došel. Brez vseh formalnosti in brez potrebnega dovoljenja je zmašil dr. Pirkner malo truplo v svoj kovčeg ter ga vzel v svoj urad, kjer ga je pustil ležati dva dni. Nato je odnesel truplo v Presbyterian bolnico v New Yorku, kjer je izvršil obdukcijo, a tudi brez dovoljenja. Nato je bil aretiran.

Tekom preiskave, ki je bila nato vzprijeta, se je izkazalo, da je bil dr. Pirkner že večkrat poslan v sanatorij kot umoboljen in da se mu je kljub temu posrečilo izposlovati si registracijo v New Yorku in Kings okraju, da sme praktičirati kot zdravnik.

Dr. Pirkner je prišel leta 1897 v Ameriko iz Nemčije ter si ni nikdar pridobil državljskih listin. Od leta 1906 je bil v gotovih predsedstvih v različnih bolnicah in sanatorijih, kjer so opazovali njegovo duševno stanje, a v vsakem slučaju je bil izpuščen kot „izboljšan“.

Tekom vojne je bil dr. Pirkner par dni zaprt, ker so oblasti domnevale, da je nemški špijon.

SKORAJ 200,000 STEKLENIC PRAVEGA PIVA.

Prohibicijski agentje so včeraj zaplenili v skladišču New York Central železnice 2000 zabojev do brega piva. Vsega skupaj je bilo 196,000 steklenic. Na zabojih je bilo označeno, da vsebuje pošiljatev ginger-ale. Pošiljatev je bila namenjena v neki hotel na Broadway-u.

MLADENIČ BO ODBRŽAL 46 LET MLADO ŽENO

Pravi, da je zelo dobra z njim in da mu da bankovec za sto dolarjev, kadar ga zahteva. — Preiskava je pokazala, da je podpisal mladenič zapriseženo izjavo.

Jacques Rousseau, slavni francoski mislec, opisuje v svojih „Priznanjih“, da je letal že kot sedemnajstletni deček za kuharicami ter kravjimi in drugimi deklami. Vse to pa je končala njegova vzgojiteljica, madama de Warens, na skrajno praktičen način. Ona sama, stara dva in štirideset let, ga je uvedla v skrivnostni ljubezni, in Rousseau je mnenja, da mu je s tem doprinesla veliko zrtvev . . .

Nekaj sličnega se je pripetilo tudi v ljubezenskem romanu šest in štiridesetletne Mrs. Suzane Simpson s šestnajstletnim fantom S. Tuckerjem. Še vedno čedna ženska je hotela baje obvarovati mladeniča, pred skušnjavami in grehi tega sveta . . .

Sedaj pa sta zaljubljena drug v drugega. — vsaj pravita tako. Oče nadbudnega mladeniča, poštni mojster v South Essex, Mass., je vložil pritožbo, in mladi zakonski mož, ki je v zadnjih časih izgubil svojo svežo barvo, se je moral predstaviti pomožnemu okrajnemu pravdniku McMahonu v Jersey City. Zakonski par, v spremstvu majhne armade poročevalcev, se je odpeljal v dvajset tisoč dolarjev vrednem avtomobilu zaljubljene babice v urad javnega obsojitelja. Dečko je odgovoril na vso stavljenja vprašanja kot bi pač odgovarjal vsak dečko njegove starosti, a je vztrajal, da hoče ostati pri svoji ženi in da se ne bo vrnil domov k svojim staršem. — Imam dosti zabave. Imava dva avtomobila in ona mi da po sto dolarjev denarja, kadar ga hočem. Ostal bom pri njej. — je rekel.

McMahon je zaslišal tudi uradnika Grebeja iz Union Hilla in mirovnega sodnika John Mullerja iz Hoboken. Grebe je priznal, da je izstavljal poročno licenco dne 30. septembra ter jo datiral nazaj na dan 29. ko je izvedel da bo uvedena preiskava.

Mirovni sodnik Muller je izpovedal, da je prišla Mrs. Simpson z mladeničem k njemu in da je moral podpisati slednji izjavo, согласно s katero je on odgovoren zanjo. Muller je nato odvedel

ZBLIŽANJE MED RUSIJO IN ITALIJO

V najkrajšem času bo sklenjena med obema dežela trgovska pogodba. — Zaenkrat je v ruski trgovini Nemčija na prvem mestu. — Mussolini je izjavil, da je kapitalistično razdobje šele v razvojnem stanju. — Izjava podpravnatelja gospodarskega oddelka sovjetskega zunanjega ministrstva.

Rim, Italija, 4. decembra. — Tukajšnji trgovski zastopnik ruskega sovjetskega vlade, Jordanski, je rekel danes poročevalcu „Corriere d'Italia“, da popolnoma soglaša z izvajanjem ministrskega predsednika Mussolinija glede priznanja sovjetske Rusije ter obnove trgovskih pogodb med Rusijo in Italijo.

Mussolini hoče s ruskimi naravnimi zakladi razviti italijansko industrijo ter na ta način obnoviti rusko gospodarsko življenje.

V Rim je došel tudi podpravnatelj gospodarskega oddelka ruskega zunanjega ministrstva, Sotein.

Po njegovem mnenju sta Rusija in Italija v izbornem zemljepisnem položaju kar se tiče medsebojne trgovine. Pot po morju je bila še vedno najcenejša ter najlažja. Zaenkrat je Nemčija v ruski trgovini na prvem mestu. Italija Nemčija sicer ne bo izpodrinila, kljub temu pa bo tako za Italijo kot za Rusijo velikega pomena, če se bodo odnosi med obema državama zblížali.

Predsednik Mussolini je rekel časnikarskim poročevalcem, da se nahaja kapitalizem v svojem predzgodovinskem stanju.

V Angliji, Nemčiji in Franciji je par središč kapitala, tudi v Italiji jih je nekaj, v splošnem se pa balkanskih dežel ter Rusije še niso dotaknile kapitalistične organizacije.

Prava zgodovina kapitalizma se zaenkrat še ni niti začela.

Boljševizem se je zastranega vzdržal na površju, ko so njega voditelji sklenili, da se mora vzdržati.

„Vsaka vlada,“ je rekel, „je šele takrat močna, ko neomajno zaupa vase.“

par k pastoru Rollinsu v Union Hill, ki je oba poročil.

Potovanje iz Ridgefield Parka pa do Jersey City je bilo izvanredno sladko. Ženska je pripovedovala poročevalcem, da je že več let poznala dečka in da jo je slednji „zasledoval“ s svojo ljubeznijo. Tekom pripovedovanja se je vedno ozirala na svojega otročjega moža ter mu klicala: — Ali ni res, dušica? — Dečko pa je moško odgovarjal: — I betcha!

Zaljubljen ženski je priznalo, da je v daljnem sorodstvu s svojim mladeniško slabšo polovico.

Okrajni pravdnik je rekel, da bo sicer nadaljeval s preiskavo in bo povabil nadaljne priče, da pa nima nič proti temu, če odpotuje zakonski par na poročno potovanje v Californijo, kot nameravajo.

BOJAKI NAROČAJTE NA "GLAS NARODA" NA VEČJI SLOVENSKE DNEVI V KIN DRŽAV

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje „Poštni čekovni zavod“ in „Jadranska banka“ v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.50
2000 Din.	\$24.80
5000 Din.	\$61.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 5 tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje „Jadranska banka“ v Trstu. Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.90
300 lir	\$14.55
500 lir	\$23.75
1000 lir	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljate, ki prisegajo znesek 1 t tisoč dolarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko naša dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4687 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letg	\$7.00
in Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bilance naznanijo, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

TRADE UNION COUNCIL

REAKCIJONARCI

Predsednik zborničnega odbora za priseljevanje je poslanec Johnson iz Južne Dakote.

Znan je kot velik reakcijonar. Kot tak je tudi velik borilec za ameriške laži-principe.

Doselej je bil brezpomemben človek. Ko se je pa prikopal do predsedstva v odboru, je zadobil velik vpliv.

Naročili so mu, naj preštudira priseljeniško vprašanje ter naj sestavi načrt, potem katerega bi bilo mogoče priseljevanje doobroba prerediti.

Napravil je načrt, ki pa veliko bolj zasluži ime zmašilo kot pa načrt.

Njegovi predlogi bodo pa brez dvoma sprejeti. Ameriški kongres se namreč smpatam ne sramuje odobriti velike nesramnosti.

Najprej predlaga Johnson, naj se število priseljencev v Združene države znatno zmanjša.

Soglasno s sedaj veljavnimi določbami se sme vsako leto priseliti v Ameriko 357,805 oseb.

Po Johnsonovem načrtu se bo pa to število znižalo na 75,000. To je komaj petina dosedanjega števila.

Se bolj drzni so pa ostali Johnsonovi predlogi.

Vsakdo, ki se bo hotel priseliti, bo moral dokazati, da ni človek takega kova, ki bi škodoval morali in interesom Združenih držav.

V posebni listini bo moral vsak izseljenec navesti svojo življensko zgodbo ter jo podkrepiti s policijskimi in zdravniškimi izpričevanji.

Ameriškim konzulu bodo morali izseljenci dokazati, da ni so gospodari nad svojimi mislimi in nazori ter da so popolnoma zadovoljni, če bo kdo drugi mislil zanje.

S tem pa se ne bo konca poniževanju.

Kar je bilo uveljavljeno v militarističnih evropskih državah, bo uvedeno tudi v svobodnih Združenih državah.

Vsakemu bodo odvzeli odtise prstov. Vsakdo bo moral vsako preselitev sporočiti pristojni oblasti.

Upati je sicer, da v ameriškem kongresu ne bodo jedli tako vroče juhe kot so na skuhali.

Kljub temu pa zaenkrat popolnoma zadostuje, da bo zmagal Johnson.

Njemu bodo sledili še večji reakcijonarci s že bolj nazadnjaškimi zahtevami.

Borojević o italijanski armadi.

Slavni vojakovodja Borojević je napisal pred svojo smrtjo knjigo o golih dejstvih v pogledu slavni italijanski "zmag". Italijanska vojska ob Pavi je bila tako malovredna, da so morale reko v napornem sunku prekoračiti ne italijanske, marveč angleške in ameriške čete.

Feldmaršal Svetozar Borojević je pred svojo smrtjo v strokovnem listu obdelal problem vojne proti Italiji. Navedbe feldmaršala, ki je z brezprimerno ženjalnostjo vodil vojno proti državi, ki je hotela upleniti tuje ozemlje brez pravičnega vzroka, so za Italijane globoko porazne. V Jugoslaviji je sedaj ta izid izdal Jugoslavanska Matija v obliki brošure. Važnost njenega dejanja je danes tem večja, ker danes Italija, razpaljena od ultra šovinističnih strasti, z drzno roko ponovno sega po krajih, do katerih nima ne historične ne narodnostno-etnografske pravice, in ker baš sedaj francoski vrhovni poveljnik maršal Foch publicira dokumente, ki jasno pričajo, da so Italijo pred poplaminim in klavrnim razsulo rešile samo antantne čete na Pavi. Borojevićev spis je torej izredno aktualen. Iz njega izhaja sledeče: Italija se je temeljito pripravila na vojno z Avstroogroško. O tem pričajo jasno dogodki leta 1915. Avstroogrska je bila tedaj strahovito zaposlena na fronti proti Rusiji. Ko je bila v najne-povolnejši situaciji, je Italija planila na dan s svojim izdajstvom. Napovedala je monarhijsko vojno v namenu, da ji zada smrtni udarec

in jo zmehča kakor miško. A zgodilo se je baš nasprotno. Italija, ki je sanjala, da bo prekoračila mejo in okupirala na enem delu fronte ozemlje tja do Save, se je morala ustaviti že ob Soči. In še za to se je morala krvavo boriti. Proti skromnemu številu avstrijskih vojakov sil je postavila neizčrpne in mnogoštevilne armade, ki se še nikjer niso bojevale in ki so bile z vsem izvrstno opremljene. A kljub temu ni dosegla ničesar. Otimati je morala zdesetkovanim avstroogrskim vojakom zemljo pod za petjo, in se je šele po nešteti letih, ki so jo stali na stotine človeških žrtv ter nepregledno množico orožja in streljiva, mukoma prerila do Soče, ki jo je pa pozneje zopet izgubila, tako da so se avstrijske čete pred polomom centralnih držav zajedle globoko do Pave v italijansko zemljo.

Italijanska vojska ob Pavi je bila tako malo vredna, da so morale reko v napornem sunku prekoračiti ne italijanske, marveč angleške in ameriške čete. Ko se je to zgodilo, pa se je že polastilo avstroogrske armade razsulo. Jugoslovanski in češki polki so se prvi upli in niso hoteli več prelivati krvi za monarhijo.

Boljše mleko

je Bordenovo Grade "A" Mleko.

To je dovršenost v industriji mleka.

Naročite
BORDENOV
GRADE "A"
danes.**BORDEN'S**
Farm Products Co. Inc.
Walker 7300

Sledili so jim še Mađžari. Radi teh dogodkov je vrhovno poveljstvo 10. armade dne 29. oktobra 1918 odredilo izpraznitev zasedene Italije. Evakuacija se je izvršila po načrtu. Italijani je niso s svojim orožjem niti izsilili, niti pospešili. Dne 3. novembra se je zaključilo premirje med Avstrijo in Italijo.

Vojna je bila torej končana, ne da bi bilo italijanski armadi dano priboriti si lavorik. A vendar se je zdaj zgodilo neverjetno čudo. Italijani so začeli po svetu razglašati nekako zmago svojega orožja, ki je bila seveda samo fiktivna. Na mirovni konferenci si s takimi prevarami niso upali na dan, ker so zavezniki dobro vedeli, kakšna je italijanska "zmaga".

Šeststotisoč jugoslovanskih duš so si Italijani pridobili s pomočjo in Spo prekanjenosti svojih diplomatov, ne pa z orožjem. Borojević zaključuje svoj spis s sledečim značilnim odstavkom: — Italija more svoje zahteve utemeljevati z vsemi mogočimi argumenti, samo ne s svetostjo dogovorov in z uspehi orožja. Da mora svoje meje iz strateških ozirov pomakniti v prostore, kjer bivajo neitalijani, je le dozdeven argument, ker gorovja, reka, puščave, niso nikdar za odločne vojskovodje na čelu hrabrih čet ovire; danes jih ne ovirajo niti svetovna morja.

Borojevićevemu spisu bi bil pač vsak komentar odveč. Suha dejstva feldmaršala, ki je bolje nego vsi drugi poznal vrednost italijanske vojske in nečestnosti italijanske duše, so za Italijo obtožba, ki je ne more pozabiti in podeenjevati nihče med nami.

Novice iz Slovenije.**Škrlatinka in zdravstvena oblast.**

Iz Zelene jame poročajo: z dne 7. nov. Približno pred 14 dnevi je pojavila v neki družini v Zeleni jami škrlatinka. Družinski oče je odposlal takoj vse svoje stroke v bolnico, stanovanje pa popolnoma očistil. Čez 8 dni je došlo od županstva v Mostnih ukaz, naj očisti stanovanje po predpisih, čez 14 dni pa je pridrval avto rdečega križa z 20 ljudmi, ki so pričeli čiščenje po predpisih. Do tu bi bilo vse v redu. Toda ljudje, ki so prišli v hišo, bi morali vprašati, kdo je gospodar in mu povedati, kaj hočejo, ne pa enostavno razmetati vse pohištvo, pri čemer se čisto nič ne pazi, ako se kaj poškvari ali ubije. Sicer pa je tudi dovolj čudno, da pridejo šele po 14 dneh, ko bi se bolezen razširila lahko tudi že po Ljubljani.

Tržiška predilnica in tkalnica ter njene dobrote.

Iz Tržiča poročajo: Zadnjič smo čitali v nekem časopisu, koliko do-brega nam je napravila tukajšnja predilnica in tkalnica Ed. Glanzmann & Gassner. Sezidala da nam je meščansko šolo ter popravila popolnoma defektne vodovod. Firma Glanzmann & Gassner se pri-blastih in uradih rada sklicuje na to, koliko dobrega stori za Tržič. V zgoraj omenjenem članku pa je dopisnik pozabil povedati, zakaj je bila ta tvrda, ki drugače ni znana kot posebno splendidsna, napram tržiški občini tako generozna. Ne zastoj ali iz ljubezni do Tržiča, katerega naravne in delavske sile eksploataira (izčrpa) do skrajnosti, temveč prisi-ljena po občinskem zastopu; do-bila pa je kompenzacija s tem, da je odstopila tržiška občina od svojega vodnega projekta ter pristala na to, da izda oblast koncesijo za to vodno silo njej.

Nesreča pri delu.

Marija Jeglič, dekla v Podbrez-ju pri Kranju, je rezala slamo po slamoreznici. V trenutku, ko je

IZDELOVALEC HARMONIK

Izdelujem harmonike kranjskega in nemškega modela. Imam tudi trgovino z muzikalijami, kjer imam v zalogi vsa godbene instrumente. Prodajam dobre orglice po najnižjih cenah.

Za vse svoje blago garantiram.

JOHN WEISS

614 SENECA AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Peter Zgaga

"Amerikanski Slovenec" me je na prvi strani javno pozval, naj popravim napako, ki se tiče lastništva tiskarne in Amerikanskega Slovenca.

Zakaj pa ne, če bi kaj zaleglo. Napak pa ne kaže popravljati, če nima nihče nobenega haska od tega.

Napako popravi lahko edino "Amerikanski Slovenec" s tem, da bo nekoga lepega dne na prvi strani z debelimi črkami objavil: "Amerikanski Slovenec" je za-pet v naših, domačih, to se pravi — slovenskih rokah.

Tak popravek bi nekaj zalegel. Vsi drugi izgovori pa le potrjujejo domnevo, da je dospelo slovensko katoliško časopisje v Ameriki na kant.

Neka firma, ki prodaja vsako-vrstne kapljice, je sprejela naslednje zahvalno pismo od rojakinje Slovenke:

— Prisrčno se vam zahvalju-jem za poslano zdravilo. Je res nekaj posebnega. Tako sem bila bolna in slaba da sem kar v postelji ležala, in otroci so mi naga-jali, da je bilo joj. Bog se usmi-li, kakšna reva sem bila! Ko sem pa vzela par vaših kapljic, se mi je začela vračati moč. Takoj sem vstala iz postelje ter ustrašovala otroke. Tretji dan sem bila že ta-ko močna, da sem se že moža lo-tila. Tako sem ga zbilja, da je revež ves črn. Ker je še tistega dne tudi on naročil eno flašico vaših dobrih zdravil, prosim, da meni pošljete dve.

Skaza je začel kampanjo za no-ve naročnike.

O uspehih že mora biti pre-pričan, ker je obdan poziv z de-belimi črnimi mrtvaškim robom.

V New Yorku je zopet izginila neka kratotica. Izginila je brez sledu.

Kako je izginila? Sam Bog ve. Sicer pa za izginotje ni treba ve-liko.

Obraz umiti z gorko, mrzlo vo-do in čajfo — pa gre lepota new-yorske punce k zlodju.

V bližini New Yorka se je poro-čila neka 46 let stara bogatinka s šestnajstletnim fantom.

Časnikarski poročevalci, ki so obiskali zakonski par, pravijo, da sta izvanredno srečna.

Čena kar zija samega veselja in zadovoljstva. Svojemu mlade-mu možičku da vse, kar požel.

Marko naj mu dene za vrat, marko, če bi se slučajno izgubil v globinah zakonskega življenja.

Če bi imeli ljudje tako neradi vojno kot neradi plačujejo zanj, bi bil že zdavnaj na svetu mir.

Prijatelj, ali si že čital članek, v katerem je člankar zagovarjal prohibicijo?

Ali nisi prišel do zaključka, da ga je pisal človek v mačkovitem jutru po prečuti noči, polni pi-jače?

Kajti pribita resnica je, da pravi sleherni, ko se prebudi z bolno glavou: Hudič, naj vzame vso pi-jačo!

V uredništvu se je zglasil možak ter tožil, da mu je žena ušla.

— Pa bi dali v list, pa bi dali v list, — so mu prigovarali. — Kdorkoli je še iskal v našem li-stu kakega človeka, ga je dobil.

— Torej res? Da ga je dobil, pravite? Da, ga je dobil? No, potem pa ni potreba dajati v list.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednosta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 155 St., Cleveland, O.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.

Začasni blaginjski LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.

Blaginjski nezaposelanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 604 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 15 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4621 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.

FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN FIRCI, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.

PAULINE ERMENC, 253 Park St., Milwaukee, Wis.

JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.

ANTON CELARIC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priobče naj se pošilja na pred-sednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišica spricvala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Pri pogrebu umrla.**

Dne 8. novembra se je vrlil v Beogradu pogreb v Srbijski umrlega poslanca in bivšega beogradskega župana Dobre Mitrovića, ki so se ga udeležili člani vlade, poslanci, beogradske občinske svet in številne korporacije. Med sprevedom je materi beogradskega podžupa-na postalo nenadoma slabo in se je zgrudila mrtva na tla.

Zagonetni zločin.

Pri Beogradu so se dne opazili pristaniški delavci čevlje, ki so moleli iz vode. Ker se čevlji niso z vodo premikali, so delavci od-pluli s čolnom do kraja, kjer so videli čevlje. V veliko začudenje so potegnili iz vode truplo mrtve-ga moža, ki je imel okrog vratu privezan nad 20 kg težak kamen.

Žveza Ljubljana-Split bo gotova do spomladi.

Železniška proga Gospić-Knin je izbrskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Tragična smrt pijanca.

V Vrhu je prispel seljak Vasa Živojinović pijan domov in je v pijanosti nadlegoval sestanovalec. Ko sta ga hotela njegov brat in neki seljak umiriti, je Živojinović popadel sekuro in udaril seljaka po glavi, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. V tem hipu je se-bje brskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Tragična smrt pijanca.

V Vrhu je prispel seljak Vasa Živojinović pijan domov in je v pijanosti nadlegoval sestanovalec. Ko sta ga hotela njegov brat in neki seljak umiriti, je Živojinović popadel sekuro in udaril seljaka po glavi, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. V tem hipu je se-bje brskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Tragična smrt pijanca.

V Vrhu je prispel seljak Vasa Živojinović pijan domov in je v pijanosti nadlegoval sestanovalec. Ko sta ga hotela njegov brat in neki seljak umiriti, je Živojinović popadel sekuro in udaril seljaka po glavi, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. V tem hipu je se-bje brskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Tragična smrt pijanca.

V Vrhu je prispel seljak Vasa Živojinović pijan domov in je v pijanosti nadlegoval sestanovalec. Ko sta ga hotela njegov brat in neki seljak umiriti, je Živojinović popadel sekuro in udaril seljaka po glavi, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. V tem hipu je se-bje brskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Tragična smrt pijanca.

V Vrhu je prispel seljak Vasa Živojinović pijan domov in je v pijanosti nadlegoval sestanovalec. Ko sta ga hotela njegov brat in neki seljak umiriti, je Živojinović popadel sekuro in udaril seljaka po glavi, ki se je težko ranjen zgrudil na tla. V tem hipu je se-bje brskone končana do spomladi, ker je železniško ministrstvo do-volilo potrebne kredite za pospe-

šeno gradbo zadnjih 45 km od on-kraj Gračca do Knina.

Dela pri gravitacijski železnici v Bakru povoljno napredujejo in bodo po mnenju strokovnjakov končana še tekom zime.

Letina in odkup tobaka v Jugo-slaviji.

Komisija za odkup tobaka v Dalmaciji bo skoro dovršila svoje delo. Nato bo prevzela tobak v drugih pokrajinah. Letina tobaka v Jugoslaviji je letos kvalitativno bolja, nego je bila lani, ter se ceni 16—20 milijonov kilogramov.

Pošljite svoja božična denarna darila potom

BRZOJAVNEGA PISMAStroški tega pisma znašajo samo — **\$1,**

a tako nakazana izplačila so izvršena v domovini v teku enega tedna.

Naša postrežba je brza in zanesljiva, a cene zmerne.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

- GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE -

NOVA RANJEVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH
Spisal Ivan MATIJE

Cena s poštnino

\$1.50**TRPLENJE** in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajt-jega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 370 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Na Bledu.

Povest. — Spisal Rado Murnik.

(Nadaljevanje.)

20.

Kmalu je prišel ravnatelj Jarnik z rokami na hrbtu mimo mene, zamišljeno strmel predse in tiho poklajeval.

"Gospod ravnatelj!" ga je poklical Balenović. "Sedite k meni, da se kaj pomeniva! Saj se vidiva tako malokrat."

Jarnik je sedel, si nervozno pritiskal robove na čelo in si naročil brizgane.

"Kaj pa je kaj novega?" ga je vprašal Balenović in mirno pušil cigaro.

Jarnik je mislil kajpada vedno na hčerko in odgovoril zamolklo: "Ušla sta!"

"Odpotovala sta nepričakovano", je dejal Balenović in pokimal. Mislil je pa le na Miss Molly in Dunajčana. (Te in take podobnosti sem zvedel pozneje.)

"Torej veste že tudi vi, gospod Balenović?" se je čudil Jarnik in zmršil žepni robove.

"Kako ne bi! Vsi vedo."

"Vsi vedo", je zamišljeno ponavljal Jarnik in pil.

"Kaj takega se pač hitro razklepeta, gospod ravnatelj!"

"O, kajpa, kajpa! Ali jaz sem zvedel šele pravkar."

"Prenalo zahajate med ljudi, gospod Jarnik! Zakaj tičite vedno doma?"

Ravnatelj je prejkone prestal poslednje besede, ker ni nič odvrnil. Potegnil je zopet robove iz žepa in si otiral čelo, rekoč: "Kdo bi si bil kaj takega mislil!"

"Bome, tudi jaz nisem pričakoval kaj takega", je pritegnil Balenović. "No, zdaj je že, kar je. Zda sta že daleč za hribi in dolinami"

"Torej menite, da bi bilo vsaka zasledovanje brezuspešno?"

"Čisto gotovo."

"Nekaj se mi zdi posebno čudno!" je mrmral ravnatelj po kratkem premišljevanju.

"Izvolite, gospod ravnatelj?"

"Saj vendar ništa imela nobene pravega povišala? Čemu sta zatorej pobegnili?" Jarnik je zopet spravil svoj robove in skrivoma vzdihnil.

"Desetirala sta za kratek čas. Kaj hočete? Mladina je vedno kolikotoliko na lahko plat."

"Ali, da je ta mladi mož tak?"

"Lahkotimeln je bil zmeraj, pravi pravcati lahkotivček!" je poudaril veletrgovec in odložil čik v pepelnjak.

"Kaj pravite, gospod Balenović?" se je zavzel Jarnik. "Kaj takega nisem jaz nikdar opazil. Jaz ne!"

Balenović mu je ponudil cigar in zapalil tudi sebi eno ter dejal: "Prenalo pridete med ljudi, kakor sem že rekel."

"Res je, ne zanimam se mnogo za druge in doma sem si celo prepovedal, da bi me nadlegovali s čenčani. — Pravite, da je bil tak kakefaktor?"

"Delal je celo dolgeve! Dolžan je vrtinarju, natakarkem —"

"Oho!" je ostrmel Jarnik in kočil pokoncu.

"Še celo perici je ostal dolžan!"

"A-a-a!"

"Kalefaktor! Živel je ko bu-breg u loju."

"Meni je pa kvasil, da mu ni prav nič do dote. A-a-a!"

"Jók! — Pa ste mu verjeli, gospod ravnatelj?"

"Verjel. Sploh se mi je zdel jako soliden mlad mož."

"Jók! Ravno narobe, gospod Jarnik!"

"Ubogo zaslepljeno dekle!" je jeno vzdihnil ravnatelj, pogledal divje naokoli in zopet sedel. "Mar bi ostala stara devica!"

"Bilo bi stokrat bolje", mu je pritril Balenović.

"O ta peklenska ljubezen! Pe-klenška ljubezen!"

"Ljubezen je lep humbug!"

"Ljubezen je prijazen humbug, ali kako ste že rekli, gospod Balenović? Pa saj je vseeno. Toda jaz mu že pokažem, zapeljivcu!"

"Kaj? Vi? Ali ste hudi nanj?"

"Kako pa naj ne bi bil, lepo vas prosim!"

"Gospod ravnatelj, ali je tudi vam kaj dolžan?"

"Meni nič. Še tega bi mi manjkalo, ha-ha! Vrag —"

"Pardon, čemu se pa potem hudojete? Oprostite mi, to mi je nedoumno."

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Yugoslav Bureau.)

ENA OSEBA OKUŽILA MESTO.

V mestu Jamestown se je lani pojavilo devetnajst slučajev legarja (typhoid fever). Zdravstvene oblasti so se prizadevale na vso moč, da bi dognale, od kod je ta bolezen začela in kako se je razširila. Najprej je padel na sum mestni vodovod, ker so bile ravno tedaj izvršene nekatere spremembe na njem; večina meščanov je zares obdolževala vodovod kot povzročitelja bolezni.

Zdravstvena oblast je analizirala vodo, da najde, da-li se v njej zares nahajajo klice legarja. Ali raziskava je dognala, da je voda popolnoma zdrava in da v njej ni nikakih škodljivih bakterij. Začelo se je izpraševati po izvoru drugih potrebnih in se je našlo, da je vse mleko večinoma prihajalo iz ene farme. Mlekarna v tej farmi je bila znana, da stoji zdravstveno na precej visoki stopinji. Ali zdravstvena oblast je

dala natančno preiskovati vsako osebo, ki je bila zaposlena na farmi. In končno so našli, da je bila mlekarjeva žena "prenašalka" legarja. Ona je bila sama popolnoma zdrava, ali imela je v sebi bakterije legarja. Ker je prala posode za mleko, so bakterije prav lahko prehajale v mleko in tako okužile mesto. Ta prenašalka legarja je bila pred svojo poroko bolničarka in je pred mnogimi leti, ko je oskrbovala nekatere bolnike legarja, sama zbolela na tej bolezni.

Radi tega je zdravstveni komisar države New York, Dr. Nicoll, mnenja, da oseba, katere je kedaj trpela na trajni mrazici, ki bi utegnila biti legar, ne bi smela biti zaposlena v mlekarški industriji, razun ako so zaporedno preiskave v laboratoriju dokazale, da ni ta dotičnik nikak prenašalec nealezljivih bolezni.

VPLIV NEZAPOSLENOSTI NA OTROKE.

Treba takoj kaj ukreniti, da se preprečijo prihodnje krize nezaposlenosti, in to v najnujnejšem interesu narasčajočega naroda — to je bojni klic, ki odzveva iz ravno kar objavljenega poročila ravnateljice federalnega otroškega urada, Grace Abbott. To poročilo je izid raziskave otroškega urada o otroški oskrbi tekom industrialne krize v letu 1921—1922.

Izročila svoje poročilo Sekretarju Dela, Miss Abbott povdarja:

"Obširne skupine otrok ne trpijo le začasno vsled industrialne depresije, ampak za vedno. Oni, ki imajo na srečo, da si potem boljše oskrbe otrok privzgojimo boljše državljane, ne smejo misliti, da predlogi za preprečitev nezaposlenosti ne spadajo v njihov delokrog. Ako ne morejo doseči, da se uredniški program za preprečitev nezaposlenosti, morajo vsaj ukreniti potrebo za varstvo otrok tekom dobe nezaposlenosti."

Children's Bureau si je izbral dve mesti v svrhu obsežne raziskave o posledicah nezaposlenosti na otroke. Ti dve mesti sta Racine, Wis., in Springfield, Mass. Njunu industrialno ozadje je različno, ali vprašanje nezaposlenosti je bilo v obeh jako resno in obe občini sta radodarno prispevale v odponoči proti posledicam nezaposlenosti. V tem pogledu ti dve mesti sta tipični za razne druge naselbine v Združenih državah in, kar velja za nju, velja več ali manj tudi za vso deželo.

Zastopniki otroškega urada so obiskali družine tamošnjih delavcev — večinoma samozavestnih, pridnih delavcev, ki so drugače precej dobro živeli. Dve tretini izmed njih sta bili brez dela že leto dni. Kaj nezaposlenost pomenja za te družine, to si človek lahko predstavlja iz sledečih točk, navedenih v poročilu:

1. V normalnih časih je čez devet desetih obiskanih ljudi za služilo od \$100 do \$175 na mesec. Tekom dobe nezaposlenosti je v slučaju štirih petin teh samih ljudi znašal dohodek vse družine od \$25 do \$100 na mesec. Ta dohodek ne vključuje le zaslužek očeta, matere in otrok, marveč tudi prišedne, posojila, hrane in druge potrebščine, nabavljene na upanje, kakor tudi javne ali privatne podpore. Četrtna pregledanih otrok je živela v družinah, katerih sredstva so znašala manj kot \$50 na mesec.

2. Očetje so se obupno prizadevali zaslužiti kaj potem kakršenkoli dela. Skoraj vsi so bili v stanu zaslužiti kako malenkost potom dela na javnih gradnjah, ki so jih občine podvezale v odponoči nezaposlenosti, ali potom kakšnega začasnega dela tu ali tam. Ali ves zaslužek je bil navadno brezprimerno boren nasproti temu, kar so bili navajeni zaslužiti.

3. Večina izmed mater ni nikoli delala izven hiše v normalnih časih. Mnogo izmed njih pa je bilo

prisiljenih poiskati si delo izven hiše, in njih število bi bilo še večje, da ni bilo za ženske še manj prilik za delo kot za moške. Mnogo otrok je trpelo radi zaposlenja matere izven hiše in odsotnosti očeta, ki je hodil okoli iskat dela.

4. Več kot tri petine pregledanih družin v Racine si je bilo kupilo svojo hišico; skoraj na vseh je bil še dolg. V Springfieldu ena petina pregledanih družin je imela svojo hišico, na katerih so brez izjeme še dolgovali del kupnine. V mnogih slučajih so za časa raziskave te družine bile v nevarnosti, da izgubijo hišo in denar, ki so ga vanjo vložile.

5. Skoraj polovica vseh družin si je bila prihranila nekaj denarja za časa prosperitete. Večinoma so bile te prišedne izčrpane še pred časom raziskave. 158 družin je radi nezaposlenosti potrošilo \$51,635 na prištenjah, napravljenih za časa, ko je oče zaslužil.

6. 85 odstotkov izmed vseh družin je šlo v dolg ali pa ni bilo v stanu odplačevati, za kar so se bile obvezale poprej, ko je oče še delal. 66 odst. je odšlo v dolg radi hrane, 35 odst. radi zdravniške oskrbe, 23 odst. radi najemnine, 20 odst. radi plačil na hišo, obresti ali davke, 16 odst. radi kurila, plina ali svetla, 15 odst. radi zavarovalnih premijev. Le v slučaju enega odstotka je šlo za dolg radi blaga.

7. Velika večina pregledanih družin je za časa nezaposlenosti imela slučaje bolezni ali onesposobljenosti v hiši. V četrtni družin se je rodilo dete za časa nezaposlenosti. Mnogo družin je šlo v dolg radi zdravniške oskrbe in druge niso imele te oskrbe radi pomanjkanja denarja.

Na ulici slečen.

Dogodek, ki se je pripetil nekega bančnemu uradniku v Zagrebu, spominja na razbojstva posebnih vrst. Ko se je namreč po Vondemovi ulici vračal z izleta v Zagreb, ga je ustavil nenadoma mlad človek, ga potegnil s seboj v grmovje ter mu, držeč v rokah britve, zagrozil: "Denar ali pa življenje!" Videč, da se ne more braniti, je napadence izročil razbojniku svoj denar. S tem pa razbojnik še ni bil zadovoljen. Sleknil je uradnika do srace in spodnjih hlač, mu železno noč in naglo izginil v temi. Policija je uvela takoj poizvedbe, a brez uspeha.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

Izpred sodišča.

Radi malomarne krive

se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Celju Ivan Sever, bivši trgovec v Velenju. Vsled večje površnosti in pomanjkanja primerne strokovne kalkulacije je zabredel v dolgove ter s tem oskodoval svoje upnike za večje svote. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo radi pregreška malomarne krive na 5 dni zapora.

Med rudarji

Vid Salobir, 23letni rudar iz Hrastnika, je med drugimi napadel pred gostilno Neže Svetelšek v Lazah Martina Pevca, ki je prej že dalj časa zabavljaj po gostilni in zbadal druge tovaršice. Dobil je več težkih ran po glavi, da je padel na tla. Ker se je mogel izsedeti med storičle le obdolženec, je bil radi težke telesne poškodbe pred okrožnim sodiščem v Celju obsojen na šest tednov poostrene ječe.

Ples, nož in drugo.

I. Babnik iz Dobrove mora plačevati alimentacijo za nekega nezakonkega otroka, česar bi se jako rad otresel, a ne gre. Osoyrazil je vse, ki drže z nezakonko materjo, posebno pa nekega Jerneja Glaviča, nad katerim se je masčeval dne 17. septembra na veselici v Suhadolniškovi gostilni. Sredi plesa in petja je namreč tamkaj nenadoma ugasnila luč in v sploščni zmedbi se je začel glas: "Ivan, ti imaš nož!" Sledil je odgovor: "Imam ga ja!" V tem trenutku pa je Ivan B. že zasadi Glaviču nož in ga precej rani. Sedel bo zato 5 tednov in mora vrh tega plačati svojemu nasprotniku 1400 dinarjev za bolečine.

Revno dete.

V Ravnikovi dvornici ob glavni cesti na Jesenicah so našli 1 tedno staro dete. Bilo je položeno tako, da se je tudi s ceste prav lahko videlo. Drugi dan pa se je javila pri orožništvu delavka Franca Martinjakova in je povedala takole: Rodila sem v Ljubljani dete v bolnici. Iz bolnice sem odšla proti domu, toda bala sem se prinesiti dete s seboj domov. In položila sem ga v drvarnico ob cesti. Nisem mu želela smrti, mislila sem, da pride dete k ljudem, kjer se mu bo godilo boljše kot pri meni. In res je žena, ki je sama — moža ji je vzela vojna — melanholičnega značaja in bolna in je njen zagovor res verjeten. Obsojena je bila z ozirom na te okoliščine le na 1 mesec ječe, kamor je morala z otrokom, ker ga še doji.

Kaznovan pretepač.

France Šivic, posestnikov sin, je napadel v Hribljanah dne 30. julija Janeza Kocjančiča s palico. Poleg tega pa je bil še obtožen, da je pobil nekako pred dvema letoma pri Ponikvarju na oknih 12 šip. Zagovarjal se je, da ga je udaril le zato, ker je mislil, da ga hoče Kocjančič napasti. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe in mora plačati Kocjančiču za izgubljen zaslužek 1312 dinarjev, za zdravniška 240 dinarjev in za bolečine 250 dinarjev, tako da bo to pretepanje precej drago.

Nevaren postopač

Je komaj 16letni pastirček Frane Fridl, ki je služil pri Ivani Stražisar na Vrhniki. Ker se je fant vedno potepal in ni zaslužil niti za hrano in zato je zahteval denar, ga je Stražisarjeva odločila. Dečko se je potikal dalj časa po vrhniški okolici, prosjačil in nadlegoval ljudi ter nočeval po kozolcih. Zažugal je Stražisarjevi, da ji bo kozolec požgal in prosil več pastirjev, naj mu dajo netiva. Mladi nepridiprav je bil obsojen na 3 mesece težke ječe.

Vjel se je

trgovski pomočnik Lojze Oman iz Tenetiš, ki bi se bil izvežbal za prav nevarnega kolesarskega tatuta. Posrečilo se mu je pri Cirilu Sršnu, odpeljal mu je kolo in ga srečno prodal za 540 Din. Ojunačen je poskušal srečo in odpeljal je kolo Alojziju Trinku, pri čemer pa so ga zasačili in vtačnili v zapor. Obsojen je bil na 14 mesecev težke ječe.

Izza ljubljanskega volesojna

Bilo je v času na vednem zmiru živahno življenje. Naenkrat se sprlo in še predno se umakne, dobi eden možan udarec po očesu.

IŠCEM

Slovenko ali Hrvatice v New Yorku, ki bi skrbela za tri otroke. Stanovanje in hrano bi imela v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na naslov: J. K. eiof "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York City.

Mazilo velikega slovesa:
Za obolenje sklepe in mišice. Zoper bolečine v prstu in hrbtu. Če spravi neuspešno vaše mišice v zdravje.
Za pomirjenje bolečin, sklenih z bodalcev nevarnosti. Za izpahke in odračenja. Zoper bolečine in bolečine. Vdrgnite ga — prepodite bolečino.
Imajte pri rokah steklenico — nikdar ne veste, kdaj jo boste rabili.
35 in 70c. steklenica v lekarnah F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

NAZNANILLO NAŠIM PRIJATELJEM V CLEVELANDU.

V zadnjem času smo prejeli nekoliko dopisov glede denarnih posiljav, ki so jih doleteli stranke izročile MR. ANTON BOBEK-U, 6104 St. Clair Avenue, Cleveland. Ker je Mr. Anton Bobek zastopnik za American Express Company je primoran, da take naloge izvršuje potom te kompanije, kar je razvidno iz njegovih potrdil.

Z ozirom na to prosimo naše rojake, ki hočejo imeti posiljave izplačane skoz nas, da nam posljejo svoje naloge s Postal Money Order ali s čekom naravnost v New York. Vsled našega velikega prometa z Jugoslavijo in radi našega položaja v sredini denarnega trga smo v stanu računati najnižje cene za najhitrejša izplačila.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York
Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1.-2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojz Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovenskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršćanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .45

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. Vsebuje 231 strani, .35

Znamenje štirih. Spisal Conan Doyle. Kriminalni roman. Po vsem svetu znana povest, ki opisuje premetenost tajnega policista Sherlock Holmesa ter njegova bistrostna pota, kako je prišel na sled skrivnostnim zločinom. Vsebuje 144 strani, .50

Jernač Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .45

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na njem odigrale kmetijske kralje Matija Gubec, nadalje kmet Elja Gregorič in drugi kmečki junaki borili soper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .70

POŠTNA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

MARIJINA POVEST

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

17

(Nadaljevanje.)

— Ti? Saj vendar veš, da nisi ti. Kolikor je meni znano, si bil ti vedno starejši. Tisti, ki je na sliki, je pa mlađši kot ti.

— O fotografiji znanjo. Ko delajo sliko, lahko napravijo človeka mlađšega ali starejšega. To je stranska stvar.

— Kaj noriš? Ti nisi na tisti sliki. Sicer sem pa tudi takrat zapisala. Vsakdo ve, na prvi pogled, da je tvoja druga slika, ona, kjer imaš klobuk. Soj vendar veš, da je ubogi Jernej vedno nosil klapo in da ni nikdar imel klobuka na glavi.

Ta neovrgljiv dokaz je odvezl Ciprijanu ves pogum. Sedel je sklonjene glave in zrl molče predse.

Naenkrat je pa vstal, rekoč:

— Seveda mati. Pa naj bo tisto Jernej. Bodi toliko dobra in imej me toliko rada in reci, da sem jaz. To povej Mariji. S tem ji boš izkazala veliko dobroto. Nji in meni.

Katarina je vedno bolj začudeno gledala svojega gosposkega sina. Kaj zahteva od nje? On hoče, da bi proglasila Jernejevo sliko za njegovo? Ali se hoče starejši izkoristiti na stroške mlađšega. Ker je bila strašno zvesta onemu nesrečnemu v daljnem kraju, je odločno zavrnila Ciprijanovo zahtevo.

— Torej ti nočeš, mati? — jo je prosil Ciprijan solznih oči. — Ti ne veš, kako strašno bi me osrečila s tem. Stvar je taka, mati, in nič drugačna: Marija si je vabila v glavo, da mora biti to na vsak način moja slika in da se bil jaz tak pred petimi leti. Zakaj bi jo razočarali? Naj bo potrjena v svoji veri, če je ta vera pogoj njegove veselja in zadovoljstva. Prosim, mati, bodo tako dobra. Glej na kolenih teh prosim. Kaj ne, da me imaš rada, mati?

— Seveda, te imam rada, moj fant.

— Pa ne tako zelo rada kot Jerneja?

— Oba imam enako rada.

— Potem pa reci Mariji, kakor hitro jo vidiš, da je to moja slika.

Katarina je bila priprosta ženska in ni poznala zlobnosti sveta. Vest ji ni čisto nič očitala, če bi izkazala Ciprijanu to malo uslugo.

— No, če že hočeš, ji bom pa rekla — je odvrnila, segla v žep ter začela prebirati jagode rožnega venca.

Ciprijan jo je objel.

— Tako je prav. Ti si moja draga, zlata mama.

Vedel je, da se bo vse dobro končalo. Taka dekleta, kot je Marija, si ubijajo kaj v glavo, in niso prej zadovoljne, dokler ne gre po njihovi volji.

Nato je začel Ciprijan razlagati materi svoj dobro zasnovan načrt.

Mati je sedela in verno poslušala.

In Ciprijan ji je govoril:

— Ko bo prišla Marija k nam, boš šla hitro v svojo sobo, in midva bova prišla za teboj. Potem pa začni predstavljati stvari na omari in naredi, kot da bi ponesreči prevrnila Jernejevo sliko. Pri tem pa vzkligni: Oh, Ciprijan, tvoja slika! Malo je manjkalo, da je nisem ubila. — Vidiš, tako se bo naredilo. Saj me razumeš, kaj ne, mati?

— Da, da, — je odvrnila Katarina ter parkrat pogledala gori in doli, kot da bi si skušala temneje vtisniti v spomin, kar je slišala.

— In ko boš rekla, mati — je nadaljeval Ciprijan — kar lepo molči in delaj naprej. Vse drugo bom že jaz poskrbel.

Par dni pozneje je bil Ciprijan na čelu dozorjen. Pes je zalajal. Mati Katarina je stopila k oknu ter videla Marijo in njeno staro mater stopati iz voza.

— Takoj gori — ji je zašepetal ter jo potisnil skozi vrata.

Par minut kasneje sta dami vprašali kako se kaj počuti gospa Katarina. Ciprijan je odvrnil, da je nekaj glava boli ali kaj in da je najbrže v svoji sobi.

Vsi skupaj so šli v prvo nadstropje. Katarina je lepo pozdravila dami, se oprostila ter začela kot v zadregi nekaj pospravljati po omari. V rokah je držala Jernejevo sliko in premišljala, če bi jo spustila na tla ali ne.

Škoda se ji je zdelo okvirja.

Ko je tako preobračala sliko po rokah, ji je prišel Ciprijan na pomoč.

— Kaj pa držiš v roki? — jo je vprašal.

— Tvojo sliko, Ciprijan — je odvrnila zamolklo.

— Mojo sliko? No, kar nazaj je lepo postavi, mati. Gosposdična Marija, gosposdična, prav ste imeli. To je moja slika, ne pa slika mojega brata.

— Res? — je vprašala začudeno.

— Da, kaj ne, mati? Slika je bila vzeta, ko sem bil star osemnajst let. Toda moja mati se je takrat zmotila, ko je pisala ime na zadnjo stran. Oba sva se motila.

— Da, oba sva se motila — je odvrnila Katrina ter zardela kot šolski otrok.

— Ali je mogoče? — je vzklignila Marija ter začela sliko natančno opazovati. — Ali veste pravzgotovo? — je vprašala Ciprijana.

— Seveda vem, — se je nasmehnil.

— Kdo je pa oni, ki ima klobuk na glavi?

— On je pa moj brat.

— Pa je videti starejši kot vi.

— Da, navidez. To je samo poskusna slika. Vidite, gosposdična, s poskusnimi slikami je že tako. Malo se zapraš, pa se vidi človek starejši. Tudi jaz sem bil sprva uverjen, kot moja mati. Ko sem pa natančno premislil, vem, da je drugače. To je vendar umevno, kaj ne? Dve sliki dveh bratov. In fotografirana sva bila istega dne. Izza onega časa je minilo že šest ali sedem let. . .

Marija je s veseljem poslušala to govorico, ki je bila pravzaprav brez vsake zveze.

Če bi ji bil samo Ciprijan kaj takega natvezil, bi mu ne verjela. Ko je pa pritrdila celo mati Katarina, seveda ni bilo nobenega dvoma.

— Torej ste vi ta lepi mladenič? — je vzklignila radostno. — Mati, ali mi boste dali to sliko za poročno darilo?

— Seveda, če jo hočete — je vzklignila Katarina. — To je bila pa zanjo velika žrtev, ker se ni hotela tako zlepa ločiti od izborne slike svojega nesrečnega sina.

Marija je bila srečna. Čisto nič ni slutila, da so jo spravili v past. Uverjena je bila, da je bil Ciprijan tisti mladenič, katerega je poljubila tistega poletnega večera na vrhu senenega voza.

(Dalje prihodnjič.)

Povzročitelji svetovne vojne.

Da sta svetovno vojno povzročili Avstrija in Nemčija, to potrjuje sedaj sam načelnik avstroogrškega generalnega štaba, general Hoetzendorf. — Marial je cesarju Francu Jožefu pojasnil, da stoji Nemčija za Avstrijo ter da se jim ni bati ruskega vpada.

Baron Conrad von Hoetzendorf, načelnik generalnega štaba avstroogrške armade, izda v najkrajšem času četrti del svojih spominov, v katerih bo razkril neposreden vzrok svetovne vojne. Pariski "Matin" je te dni publiciral par odstavkov iz zanimive knjige. — Delo je po navedbah, katere vsebuje in za katerih verodostojnost jamči pisatelj s svojim imenom in s svojo preteklostjo, naravnost senzacionalna knjiga. Iz Hoetzendorfovih podatkov nepobito izhaja, da sta svetovno vojno povzročili Avstrija in Nemčija. V tem oziru znači Hoetzendorfova knjiga najdragocenejši prispevek k zgodovini svetovne vojne.

"Treba je mobilizirati."

Dne 28. junija 1914. na dan urota prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu, je Hoetzendorf potem, ko je prejel o dohodku prvo telegrafično obvestilo, zapisal v svoj dnevnik:

— To ni delo navadnega fanatika. Zločin pomeni napoved vojne d strani Srbije Avstriji. Ako Avstrija popusti, se monarhija vnoč izpostavi izbruhu slovanskih endene na jugu ter ekspanzivnosti Čehov, Moskovičanov, Romanov in Italijanov, ki so že dovolj zamajali stebre državne zgradbe. Mi moramo situacijo kratkoma presekat s sabljo. Avstroogrška mora to pot napovedati vojno. — V preteklosti smo zanemarili dovolj takih priložnosti. —

Avdičena pri cesarju.

Dne 5. julija je Hoetzendorfa v dvijeni sprejel cesar Franc Jožef. Med obema se je takoj razvil razgovor o političnem položaju. General je razložil cesarju, kakšna je situacija po njegovi sodbi. Franc Jožef je nato vprašal: — Kaj pa bo, če plane na nas Rusija? — Hoetzendorf mu je pojasnil, da stoji za Avstroogrsko Nemčija in je, ko mu je vladar povedal, da je dunajska vlada tozadevno že povprašala v Berlinu, vprašal: — Če Nemčija odgovori ugodno, ali se potem odločimo za vojno? — Cesar je odvrnil: — V tem slučaju da. Toda če nam Nemčija odgovori negativno, kaj potem? — General je dejal: — Potem bomo popolnoma izolirani. Potrebujemo torej odgovora čimprej, kajti težkih posledic ne moremo več odlašati.

Naslednjega dne se je Hoetzendorf sestal z grofom Berchtoldom in Forgachem. Berchtold je svetoval generalu, naj presoja položaj mirno. Nato sta se grof in general menila o podrobnostih o avlijenici. Berchtold je naznanil generalu, da je pričakovati nemškega odgovora v najkrajšem času. Cesar Viljem je že rekel, da — Pristavil pa je, da se mora o tem je razgovarjati s kanclerjem — Bethmann-Hollwegom.

Ultimat nesprejemljiv.

Dne 8. julija je imel Hoetzendorf ponovni razgovor z grofom Berchtoldom. Prisotni so bili tudi nekateri funkcionarji z zunanjega ministrstva. Minister je generalu predložil pogoje, katere bo poslala Avstrija Srbiji v obliki ultimata 24 ali 48 ur. Bilo je predvidljivo, da Srbija ne bo sprejela avstrijskih zahtev. Na Berchtoldovo vprašanje, kaj bo, če Srbija ne odredi mobilizacije ter popusti v zadnjem hipu, je Hoetzendorf odgovoril, da bo avstrijska vojska v tem slučaju zasedla srbsko ozemlje ter ga bo toliko časa držala v svoji oblasti, dokler ne bodo poravnani vsi vojni stroški.

Grof Berchtold je nato naznanil Hoetzendorfu, da bo Srbiji ultimatum predložil čimprej. General je svetoval, naj se zgodi to kakor hitro mogoče, da bodo imeli sovražniki Avstrije čim manj časa za vojaške priprave. Na tem sestanku se je odločil tudi rok za odposiljatev ultimata, in sicer 22. julija. Berchtold je generalu dejal, da bi z ozirom na položaj bilo koristno, da bi on kot načelnik generalnega štaba ter vojni minister odšla na kratek dopust.

Dne 12. julija se je Hoetzendorf

ponovno sestal z Berchtoldom. — Francoski držav. predsed. Poln-care se je tedaj mudil v Petrogradu. Zato je grof Berchtold sklenil zadržati ultimatum za en dan ter določil rok za odgovor srbske vlade do 25. julija. Mobilizacija avstroogrške armade je bila določena za dan 28. julija.

Nato je general Hoetzendorf sporočil Berchtoldu, da pojde 14. julija na dopust, s katerega se vrne dne 22. julija. Isto stori tudi vojni minister. Ta program pa bi se izpremenil v hipu, ko bi Srbija začela zbirati svoje sile. V tem slučaju bi se Srbiji ultimatum poslal takoj, tako da bi ji bilo popolnoma nemogoče zbrati svoje moči proti avstrijski vojski.

Tako se glasi originalni dokument o izbruhu svetovne vojne. Da sta jo povzročili Avstrija in Nemčija, potrjuje sam načelnik avstroogrškega generalnega štaba. In on je v tej zadevi pač najbolj avtentična priča.

Zakladi na dnu morja.

Kakor javljajo iz Londona, se je angleški vladi posrečilo, iz razdejane ogromne ladje "Laurentie", ki so jo v svetovni vojni torpedirali Nemci ob severnem obrežju Irske, dvigniti večjo množico zlata v palicah, vrednosti 33 milijonov dolarjev, ki bi jih naj bila ladja svojedobno prepeljala v Ameriko. To je sicer le majhen del skupnega tovara, a uspeh reševalnega dela je vendar zbudil upanje, da bo mogoče rešiti tudi zaklade drugih ladij, ki so bile potopljene v svetovni vojni.

Šivanka.

Zaponke in šivanke, kakor tudi razne igle za okrašenje obleke, frizur in klobukov so jako stare. Izdelovali so jih najprej iz kosti različnih živali, pozneje iz železa in bronu. Prvotno je imela šivanka uho na sredi, pozneje šele na koncu.

Današnje šivanke so začeli izdelovati menda v 14. stoletju, današnje zaponke z glavico pa v 16. stoletju. Nano je, da so bile šivanke in razne zaponke ter igle še pred nekaj stoletji jako dragocene in jih je bilo videti samo na toaletnih mizicah kraljic, knežinj in drugih odličnih in bogatih gospa. Vsaka odlična dama je dobila v onih časih kot poročno darilo tudi škaticelno iglo. Še za časa Marije Stuartove 1562—1587 je bila igla dragoceno in priljubljeno darilo. Pozneje so si gospe in gospodične same kupovale igle in zaponke in so dobivale za to od svojih starišev ali soprogov mesečno gotove svote denarja. Odtod se danes nemški izraz "Nadelgeld" ki pomenja sedaj denar, ki ga dobiva žena za kritje malih osebnih izdatkov. Pri plemiških rodbinah so večših določali to svoto celo pred zakonom in so jo zapisavali v ženitovanjsko pogodbo. Danes se izdelujejo šivanke v tovarnah in so razmeroma cene. Šivanka redi na tisoče in tisoče žensk. Blagor oni, ki jo znajo in spretno sukati!

Zloraba pri novosadski carinarni.

Nadzornik beograjskega finančnega ministrstva Veliković, ki se je mudil te dni v Novem Sadu, je suspendiral več uradnikov radi zlorabe. Stranke so bile namreč prisiljene plačati velike podkupnine, da je njihovo blago bilo pravočasno zaeamirjeno.

Izšel je

"Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Izšla je nova izdaja

'PESMARIGA GLAZBENE MATICE'

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

1. Na dan; 2. res očen bi so; 3. Kuzen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasoalec; 6. Na tren; 7. Pesem o beli hčici; 8. Prošnja; 9. Dan slovenski; 10. Tih veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sljaj, solčice; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Stanca; 17. Vabilo; 18. Pastirček; 19. Rokmarin; 20. Cervica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Daniel; 24. Savska; 25. Oblaček; 26. Planinska roža; 27. Hercegovska; 28. Ljubzen in pomlad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na groblju; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Ušli nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Oblaček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Grobova; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si Jokala; 49. Jas bi rad ručič rož; 50. Zlavinca; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vigrad se povrne; 54. Vinaka; 55. Oj dekle, kaj s tak zalostna; 56. Stanca; 57. Oj, te mlinar; 58. Pojdaj v ruto; 59. Slovenske, Srb. Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V slovo; 62. Izgubljeni cvet; 63. Naša spava; 64. Glejte, kako umira pravični; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Domovini; 72. Sokolska; 73. Jadranska morje; 74. Popotnikova pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zlinski, Frankopanka; 80. Što štihi; 81. Pobratinjka; 82. Pomlad in jesen; 83. V tih noč; 84. Milica; 85. Njog; 86. Njega ni; 88. Pod oknom; 89. Prva ljubzen; 90. Lahko noč; 91. Pri okni sva mčile slonela; 92. Stranun; 93. Slova; 94. Stranun; 95. Prošnja; 96. V ljubem si ostala kralj; 97. Pod oknom; 98. Ljubzen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Baxtanek; 101. Svračanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejla.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

7. decembra:

America, Genoa.

8. decembra:

Aquitania, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Rotterdam, Boulogne.

11. decembra:

Suffren, Havre.

12. decembra:

Paris, Havre; Pittsburgh, Cherbourg; Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg; Muenchen, Bremen; Lapland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.

13. decembra:

George Washington, Cherbourg; Bremen; Hansa, Hamburg.

14. decembra:

Andania, Cherbourg.

15. decembra:

Majestic, Cherbourg; Derfflinger, Bremen.

19. decembra:

Pres. Monroe, Cherbourg; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Veendam, Boulogne.

20. decembra:

Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

22. decembra:

Berengaria, Cherbourg; America, Cherbourg; Bremen; Albania, Cherbourg; Seidlitz, Bremen.

26. decembra:

Chicago, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg; Canopic, Cherbourg, Hamburg.

27. decembra:

Westphalia, Hamburg; York, Bremen.

28. decembra:

Martha Washington, Trst.

29. decembra:

La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Bremen; New Amsterdam, Boulogne.

V ali IZ
JUGOSLAVIJE

Kupite vnaprej plačane karte svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE

New York — Cherbourg
Majestic 15. dec.; 12. jan.; 2. febr. (Največji parnik na svetu.)
Olympic 1. mar.; 22. mar.; 12. aprila
Glencairn 5. aprila; 26. aprila

AMERICAN LINE Joint

WHITE STAR LINE Service
New York — Cherbourg — Hamburg
Minnehaha 12. dec.; 5. dec.
Pittsburgh 12. dec.; Canopic 29. dec.

RED STAR LINE

New York — Cherbourg — Antwerp
Zeeland 22. dec.; Gothland 9. jan.
Mongolia 17. jan.; 23. febr.

Dobra hrana. Šepri prostori.
Velika javna zbirališča. Oglašite se pri lokalnem agentu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1. Broadway New York.

Na potu v domovino.

S posredovanjem tvrde Frank
Sakser State Bank so odpotovali
v staro domovino:

S parnikom Majestic

3. novembra:

Janez Kočevar iz Crested Butte, Colo., in Semč.

Ivan Trčak iz Whitsett, Pa., v Sv. Ivan Zeleni.

S parnikom Martha Washington

10. novembra:

Jakob Drobnič iz Elmgrove, W. Va., v Žerovnico.

Anton Mrakovčič iz New York City v Aleksandrovo.

S parnikom Paris

14. novembra:

Justin Šefman z družino iz Hollapple, Pa., v Kranjsko goro.

Gasper Kavčič iz Reno, Nev., v Železniki.

Louis Močilar iz Roggen, Colo., v Ljubljano.

Louis Habjančič iz Springfield, Ill., v Rače.

Frane Solar z družino iz Milwaukee, Wis., v Ljubno.

S parnikom Majestic

24. novembra:

Andrej Bozovič iz Willock, Pa., v Škofjo Loko.

Frane in Stefan Vozelj iz Smith-ton, Pa., v Zagorje ob Savi.

S parnikom Berengaria

27. novembra:

Jure Brajčič iz Pursiglove, W. Va., v Radatovič.

S parnikom President Wilson

30. novembra:

Anton Pleško iz Cleveland, Ohio, na Vrhniko.

S parnikom Leviathan

1. decembra:

Janez Čampa iz Cleveland, O., v Sodražico.

Jožef Smaleelj iz Brooklyn, N. Y., v Predgrad.

Stjepan Markunčič iz Kelso, Pa., v Ljubreg.

S parnikom La Savoie

1. decembra:

Frane Kovačič iz Morgantown, W. Va., v Begunje pri Cerkljici.

S parnikom Olympic

1. decembra: